

Wiki miluje památky 2013

**Velké dílo
vývojářů**
VisualEditor chce
být snadnější
cestou jak psát
Wikipedii

**Wikimania
Hongkong**
Hlavním
tématem diskusí
byla budoucnost
Wikipedie

**Wikipedie
v roce 2022**
Opravdu ji budou
psát hlavně roboti
a nikdo nebude
vědět, že existuje?

OBSAH

Wikimedia ČR má nový domov.....	3
Dobrá zpráva: Nadace Wikimedia schválila Mediagrant II.....	3
Podzimní cesta do H. Brodu.....	3
VisualEditor je největší změna softwaru pro Wikipedii vůbec	rozhovor, 4–5
Wikidata mají rok.....	6
Vicuňa a Commonist, aneb jak na Commons nahrát hodně souborů..	6
Wiki miluje památky 2013 zvláštní trojstrana k fotosoutěži, 7–9	
Na Wikipedii napomáháme k finanční gramotnosti.....	9
Wikimania v Hong Kongu byla bezchybná.....	10
Na Wikiverzitě se pustili do práce a uklízíjí.....	11
Dvě setkání u východních sousedů	11
Wikimedia ví (skoro) všechno... o fotografii a fotografování, 12	
Kvíz.....	12
Utajená Wikipedie v roce 2022 převzato odjinud, 13	
Wikinovinky.....	14–15
Po třech letech se těžko mluví o nadšení.....	rozhovor, 16

Wikimedium

Bulletin občanského sdružení
Wikimedia Česká republika
pro všechny wikipedisty a zájemce
o Wikipedii a Wikimedií.

Číslo 2, rok 2013.

Uzávěrka vydání 15. listopadu 2013.

Všechny textové obsahy je dostupný podle
licence Creative Commons Uveďte autora –
Zachovejte licenci (CC-BY-SA) 3.0

(<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.cs>), pokud není uvedeno jinak.

Loga Wikimedium, projektů Wikimedia,
nadace Wikimedia Foundation a sdružení
Wikimedia Česká republika jsou vlastnictvím
Wikimedia Foundation či Wikimedia ČR.

Loga sponzorů a partnerů jsou jejich
vlastnictvím.

Původní texty: M. Langer, redakce.

Kontakt: wikimedium@wikimedia.cz,
www.wikimedium.cz.

Sdružení Wikimedia Česká republika
Lidická 291/40, 150 00 Praha 5 – Smíchov
www.wikimedia.cz.

K e-mailovému odběru se můžete přihlásit na
adrese redakce wikimedium@wikimedia.cz.

Řešení kvízu: 1c, 2a, 3d, 4d, 5b

WIKIKONFERENCE 2013

Blok I: Překlady a jazyky na Wiki

10:00 Marek Blahuš: Česko-slovenská Wikipedie

10:20 Zdeněk Hartmann: Wikipedie a překladatel/tlumočník – co na
Wikipedii hledá, jak mu může pomoci a proč vás a vaše zahraniční kolegy
máme tak rádi

10:40 Jiří Ohlidal: Atentát na Reinharda Heydricha prizmatem Wikipedie

Blok II: Wikipedie jako zdroj dat / pohledem nových médií

11:20 Michal Matúšov: Revolúcia menom Wikiúdaje (Wikidata)

11:40 Josef Šlerka: Věštění z Wikipedie

12:05 Marek Šoth: Wikipedie jako second screen / zkušenosti Nových médií

České televize

12:20 Blanka Mikulášková: Český rozhlas jako zdroj?

12:40 Ivo Lašek: Extrakce dat z Wikipedie a její využití pro automatické
zpracování textu

13:00 *polední přestávka*

Blok III: Tvorba pod svobodnou licencí nejen na Wiki

14:00 Jáchym Čepický: OpenStreetMap – Svobodný zdroj Geodat

14:20 Jan Groh a Jitka Erbenová: Fotím, fotíš, fotíme aneb focení není nuda

14:40 Otakar Jícha: Khanova škola: Vzdělávání za pomoci videí

15:15 Jan Sokol: Senioři – rezervoár nových Wikipedistů

15:30 Kristýna Kysilková: Projekt Fakulty architektury ČVUT aneb jak je
těžké se zapojit do projektu Studenti píší Wikipedii

15:50 Karel Drbal: Co přináší aktivita „Studenti píší Wikipedii“ studentům
a pedagogům, aneb: definuj přesně!

Blok IV: Soutěže

Wiki miluje památky

16:40 Lada Kičmerová + zástupce
Wikimedia ČR: Den finanční
gramotnosti

16:40 Wikimedia ČR + Národní
památkový ústav + Slezské zemské
muzeum: Vyhlášení cen Wiki mi-
luje památky

17:15 *zakočení*

Přenos z Wikikonference

**Přímý přenos prezentací
z konference po internetu za-
jišťuje projekt SlidesLive. Vy-
sílání zahrne většinu
programu, zhruba od 10 do
16 hodin. Na webu SlidesLive
(slideslive.com/wikipedia) si
můžete dodnes připomenout
i loňské prezentace.**

Wikimedia ČR má nový domov

Sdružení Wikimedia Česká republika získalo do podnájmu kancelář v Konopišťské ulici ve Vršovicích. Za nekomerční nájem tak konečně bude mít svůj vlastní prostor jen pro sebe.

Ptáte se, na co sdružení wikipedistů a přátel Wikipedie potřebuje kancelář? Dosud měla Wikimedia Česká republika své sídlo v Praze na Smíchově, v prostorách, které užívá klub deskových her Paluba.

Jak se ale rozrůstá činnost sdružení, přestávaly tyto prostory stačit, a to jak na různá setkání a workshopy, které se občas pořádají, tak třeba na skladování majetku. Ten sdružení využívá zejména na různých prezentacích, jde třeba o poutače a "roletky", někam je třeba uložit také tištěné materiály, které se rozdávají dál mezi lidi, anebo několik ukázkových knížek od zahraničních wikipedistů, které se předvádějí jako ukázka. A samozřejmě také vybavení, které sdružení zapůjčuje wikipedistům.

Ted' ale bude třeba v první řadě pronajatý prostor uklidit, opravit a zařídit. Pokud byste v tom chtěli sdružení pomoci, aby náklady na tyto potřeby byly minimální, budeme jen rádi.

Vyhrajte s Wikimediem

Za vyplnění dotazníku o bulletinu Wikimedium rozdáme sedm poukázek na nákup knih.

**www.wikimedium.cz/pruzkum
kód k vyplnění: W1302D**

Nevíme všechno! Pište nám!

Zveřejníme váš článek, nebo ho za vás napíšeme, uděláme s vámi rozhovor.

wikimedium@wikimedia.cz

Podzimní cesta do Havlíčkova Brodu

Na pravidelném Podzimním knižním veletrhu v Havlíčkově Brodu už popáté nechyběl ani stánek Wikipedie. Zvlášť příjemná byla právě setkání se starými známými, kteří se u našeho stánku zastavují každý rok.

I v Havlíčkově Brodu se začíná projevovat změna povědomí o Wikipedii. Lidé už ji znají, ale stále většinu z nich překvapuje, že ji tvoří sami čtenáři – a vlastně každý. Takové informace se znovu dověděli také z rozdáváných letáků i z jarního čísla našeho bulletinu.

Výhled do sálu veletrhu v jedné z chvil, kdy u stánku Wikipedie bylo prázdko

Dobrá zpráva: Nadace Wikimedia schválila Mediagrant II

11. října oznámila nadace Wikimedia, že vyhová žádosti o financování grantu na pořizování médií, zejména fotografií. Mediagrant II zahrnuje řadu projektů, které patří ve sdružení Wikimedia Česká republika mezi nejúspěšnější.

Sdružení dohlíží na dělení financí na jednotlivé aktivity. Od nadace požadovalo částku zhruba 200 tisíc korun. Jsou to opět zhruba z poloviny prostředky na hrazení cestovních nákladů při putování za pořizováním snímků a médií po celém Česku, dále prostředky na údržbu a obnovu vyba-

vení, které k tomuto účelu sdružení vlastní a zapůjčuje, na workshopy i na nutnou administrativu.

Mediagrant II navazuje na původní Mediagrant z konce roku 2010. Jeho výsledkem je především na 28 tisíc fotografií obcí, přírodních památek i jinak zajímavých objektů, které nyní doplňují články na Wikipedii. Podstatnou část z nich pořídili fotografové na vybavení hrazené rovněž z grantu.

V diskusi se k žádosti vyjádřil i Kevin Gorman, který Mediagrant zná z celkového hodnocení grantového systému nadace. Napsal také: „Mediagrant

I měl hodně kvalitních výsledků, ale také narušil fungování Wikimedia ČR. Ale když se zotavil z prvotních problémů, sdružení ukázalo, že umí činit zodpovědná rozhodnutí.“

Nový grant by se měl rozběhnout už ke konci tohoto roku, aby nedošlo k přerušení aktivit, které už si wikipedisté mohli naplánovat.

Foto:

Pavel Hrdlička: Stánek Wikimedia CZ na Podzimním knižním veletrhu. CC-BY-SA.
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Book_Fair_2013_Havlíčkův_Brod_-_WM_CZ_3.jpg

VisualEditor je největší změna softwaru pro Wikipedii vůbec

Patrick Earley pochází z vnitrozemí kanadské provincie Britská Kolumbie. Studoval filmovou a knihovnickou vědu na Lángarově koleji a na Univerzitě Britské Kolumbie ve Vancouveru. Je zaměstnaný v nadaci Wikimedia, kde zprostředkovává styky s komunitou. Zároveň je pomocným knihovníkem ve Vancouverské veřejné knihovně.

Anglickou Wikipedii edituje pod přezdívkou The Interior a píše zejména články o geografii a umění. Je zapojený též do vzdělávacího programu Wikipedie a do knihovny Wikipedia Library.

Můžete VisualEditor představit?

VisualEditor je editační rozhraní, které umožňuje přispívat do projektů bez potřeby znát syntax značkovacího jazyka, *wikikód* nebo *wikitext*. Je vytvořený tak, aby připomínal práci v textovém editoru, na kterou jsou lidé zvyklí ze svého života i z internetu.

Jaké jsou hlavní výhody VisualEditoru pro Wikipedii?

Noví editoři se teď mohou víc zaměřit na obsah a komunitní pravidla, protože odpadají technické bariéry. I když je stále třeba něco se pro používání VisualEditoru naučit, trvá to kratší dobu, než když se nováčci snaží naučit *wikitext*. Doufáme, že to přitáhne nejen nové editory, ale hlavně editory z vrstev čtenářů, které jsme zatím měli. Pro zkušenější editory jsou ale ta-

ké některé úkony jednodušší, přesto část z nich spíš upřednostňuje pro ně běžný *wikitext*, což je zcela v pořádku.

Může už VisualEditor používat kdokoli?

Registrovaní uživatelé na většině wiki už mohou užívat VisualEditor. Je možné zapnout si ho v nastavení v záložce Editování. A na wiki, kde už byl spuštěn, jako je česká Wikipedie, se pak zobrazuje jako odkaz editovat v záhlaví každého článku.

Jak moc práce je za vývojem VisualEditoru? Kolik to stálo?

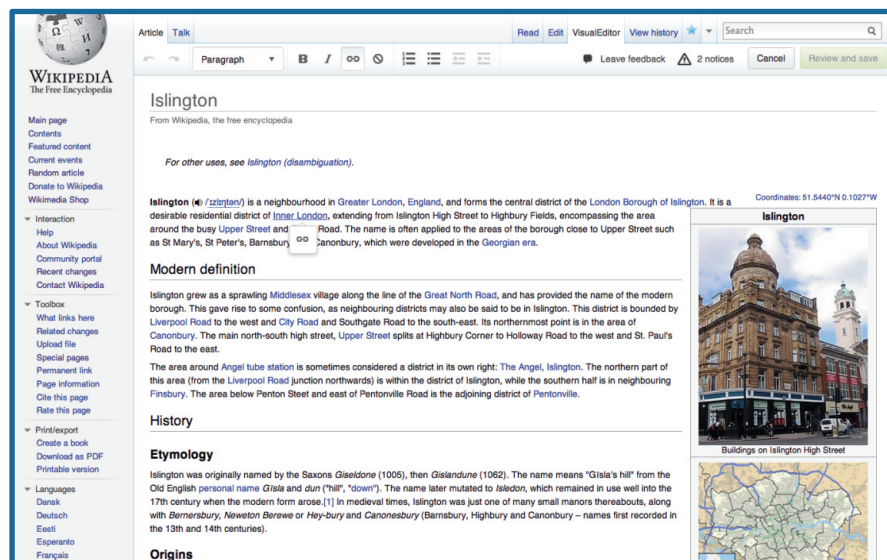
Je to výsledek několika let úsilí zaměstnanců nadace Wikimedia, komunity Wikimedia, studentů Google Summer of Code a to vše ještě s podporou zaměstnanců webu Wikia.

Dobrovolníci pracovali na jazykové podpoře a na testování. Udělali i větší práci na překladu dokumentace. Nyní se VisualEditoru věnuje na plný úvazek asi 14 zaměstnanců nadace Wikimedia a další jim občas pomáhají. Jde o softwarové inženýry, projektového manažera Jamese Forrestera, lidi zabývající se komunikací s komunitou, testéry, designéry a další.

Spousta lidí pracovala na VisualEditoru nad rámec svých pracovních povinností, takže odhadnout jeho cenu není jednoduché. Část prostředků na jeho vývoj jsme dostali v roce 2011 z grantu od Stantonovy nadace.

Jaký význam má VisualEditor pro Wikipedii ve srovnání s dřívějšími technickými novinkami?

Srovnat VisualEditor s jakýmkoli softwarovým projektem v MediaWiki je těžké. Většina jiných změn byla vyvolána potřebami nějakého konkrétního procesu: překladů, nahrávání souborů, komunikace na wiki a podobně. Tady ale máme první projekt, který ovlivňuje celou podstatu editování. I v délce plánování a odpracovaného času je VisualEditor největší a nejvýznamnější změnou v MediaWiki od jejího vzniku.

VisualEditor je tak nenápadný. Možná si všimnete horního menu ikonek a tlačítek. Jinak všechno vypadá stejně, ale vše můžete měnit, v komplikovanějších případech prostřednictvím formuláře.

Zato jen úvod wikitextu by vypadal asi takhle: „'''Islington''' {{IPAc-en|''|I|z|l|ɪ|ŋ|l|t|n}} is a district in [[Greater London]], [[England]]“ – a tak dále, samá závorka a zvláštní kód.

No, není to rozdíl?

Patrick Earley

Jaké byly reakce v průběhu beta testování?

Reakce se hodně lišily. Někteří editoři měli nové rozhraní rádi, některým se líbila jeho myšlenka, ale šťvaly je chyby a nedostatky, a pro někoho to byl nechtěný vývoj. Většina editorů se vyjádřila, že si přeje funkční VisualEditor, ale podstatné množství pravidelných editorů mělo námitky k jeho stavu v červenci 2013.

Příspěvatelé ale v průběhu testování nejen hledali chyby, ale dávali nám neocenitelné názory na jeho ovládání a tipy na zdokonalení, aby byl VisualEditor ještě výkonnějším nástrojem.

Máte s VisualEditorem nějakou osobní zkušenost?

Já pracuji v knihovnictví a často se snažím mezi kolegy nacházet nové editory. V minulosti se mi to moc ne-

dařilo. Stávalo se, že se kolega podíval na wikitext a řekl: „Promiň, ale nemám čas učit se nový značkovací jazyk, který funguje jen na jednom webu.“ Od zavedení VisualEditoru jsem mnohem úspěšnější. I když jsem stále ještě nezískal žádnou „hvězdu“, několik kolegů už si to vyzkoušelo a projevilo zájem dál pokračovat.

Osobně užívám VisualEditor od jara pro většinu svých editací. V jeho prostředí jsem rozšířil čtyři články a udělal jsem v něm všechno, co jsem mohl, a hodně jsem si ho oblíbil. Až se spustí plnohodnotný editor referencí, budu ho používat bez výjimky. Pro někoho, kdo píše texty a neprogramuje, je nesrovnatelným zlepšením. Jeho rozhraní je čisté, dovoluje okamžitou kontrolu, aniž by čtení rozptylovaly dlouhé úseky wikitextu.

Jaká vylepšení se pro VisualEditor dál vyvíjejí?

Je jich několik. Jde například o uživatelsky přívětivější editor referencí, podobný RefToolbaru na anglické Wikipedii. Dále o přepínací nástroj, který by umožňoval přecházet plynule nejen z VisualEditoru do klasického editoru wikitextu, což už nyní je možné, ale také zpět. Dál se pracuje na snadnějším kopírování a vkládání textu z webových stránek nebo textových editorů. Vylepšuje se i editace tabulek a matematických vzorců.

Vývojáři průběžně pracují na metodách, jak zlepšit načítání VisualEditoru a vůbec zvýšit jeho výkon a stabilitu. A samozřejmě na odstraňování chyb, které objevili naši testéři.

Jak daleko je doba, kdy bude Visual Editor přístupný každému editorovi Wikipedie?

Nyní je Visual Editor nainstalovaný na 34 Wikipediích. Kalendář jeho spuštění na dalších wiki závisí na několika faktorech, přičemž nejdůležitějším je jazyková podpora. Bohužel to znamená, že wiki, kde se píše latinkou nebo cyrilicí, dostanou funkční VisualEditor dřív než wiki v jazycích, které tradičně nemají takovou softwarovou podporu. Jde například o mnoho jihoasijských abeced jako dévanágarí, telugské nebo sinhálské písmo. Ale pracujeme na tom a doufáme, že na začátku roku 2014 už spustíme VisualEditor všude.

Nahradí někdy VisualEditor wiki-textové editory?

Pokud jde o nahrazení editoru wikitextu, myslím, že to se nijak brzy nestane. Máme širokou základnu nadaných příspěvatelek, kteří jsou na editaci wikitextu zvyklí. Nadace je rozhodně nechce nutit, aby používali nový systém.

V dlouhodobém pohledu bychom ale rádi zažili, že se VisualEditor stane nejjednodušším, nejefektivnějším a nejpříjemnějším způsobem, jak editovat jakýkoli projekt Wikimedia.

Děkujeme za rozhovor.

Obrázky:

Logo VisualEditoru je vlastnictvím nadace Wikimedia Foundation.

P. Earley: Autoportrét (2006). CC-BY-SA.
[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:TheInteriorFacebookpic.jpg)

TheInteriorFacebookpic.jpg

Screenshot VisualEditoru. Různé licence na text, softwareové rozhraní, loga atd.

Podrobnosti viz:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:VisualEditor_alpha_screenshot_-_4_-_Annotation_inspector.png

Slovníček termínů

VisualEditor – WYSIWYG editor pro tvorbu článků v MediaWiki.

MediaWiki – software, na kterém běží Wikipedie a další projekty Wikimedia.

WYSIWYG – zkratka z „What you see is what you

get“. Označuje prostředí, ve kterém se upravuje obsah ve stejné podobě, jak vypadá ve skutečnosti.

wikitext – forma, v jaké se ukládá obsah článků. Obsahuje řídicí znaky pro formát, odkazy atd. Dosud se editoval přímo, teď se tato cesta nahrazuje WYSIWYGovým VisualEditorem.

Wikidata mají rok

První narozeniny oslavil projekt Wikidata, jeden z nejmladších, ale nejmasivněji se rozvíjejících. Za ten jeden rok dosáhl až neuvěřitelného počtu 13,5 milionu datových položek.

V budoucnu se předpokládá, že Wikidata budou centrálně obsahovat data, která využívají články v jednotlivých jazykových verzích Wikipedie nebo i další projekty. Tak, jak fungují Wikimedia Commons pro obrázky, pro které si tam sahají všechny Wikipedie, budou tedy Wikidata fungovat pro informace. Typicky to budou počty obyvatel států a obcí, data narození a úmrtí osobností a podobně.

Už nyní Wikidata převzala jednu velkou funkcionalitu stojící za multijazykovostí Wikipedie. Tento projekt spravuje tzv. *interwiki*, tedy odkazy z článku v jednom jazyce na článek o stejném tématu v ostatních.

Díky tomu se výrazně zjednodušila práce. Když někdo založil nový článek v české Wikipedii, buď vložil odkazy na něj do stejných článků ve všech ostatních jazycích, nebo spoléhal na pomoc robota, který chybějící *interwiki* vyhledával a doplňoval. Nyní ho stačí

doplnit jedním jednoduchým krokem na Wikidata.

Stejně výhody by měla Wikidata poskytnout v budoucnosti i v dalších oblastech: Dojde-li ke změně nějakého takto zpracovatelného údaje (kupř. k úmrtí osobnosti), nebude třeba informací vkládat do každého jednoho článku, ale pouze na Wikidata, odkud si ho jednotlivé Wikipedie a další projekty automaticky převezmou.

K tomu ale ještě povede dlouhá cesta a spousta práce, ale to už všichni vědí. Vždyť i nevinná poznámka jednoho z iniciátorů a tvůrců Wikidat, Dennyho Vrandečiče, že to bude trvat tak dva týdny, než někdo Wikidata naprogramuje, se teď dává k dobru jen jako anekdota. Tak uvidíme zase za rok.

Vicuňa a Commonist, aneb jak na Commons nahrát hodně souborů

Na jiných místech tohoto čísla najdete i některá závratná čísla. 28 tisíc fotografií z Mediagrantu I, 372 tisíc fotografií v rámci celosvětové soutěže Wiki miluje památky. A přidáme ještě jedno: číslo: 19,4 milionu souborů na Wikimedia Commons celkem. To se tam nahrávají jeden po druhém? Ne vždy.

Zjednodušujících způsobů nahrávání fotografií je víc. Pro soutěž Wiki miluje památky byla například vytvořena speciální aplikace, která vyhovuje jejím speciálním požadavkům. Ale pro fotografie a tvůrce souborů ve velkém jsou užitečné jiné nástroje: *Commonist* a *VicuňaUploader*.

Commonist je starší. Byl naprogramovaný v jazce Java a umožňuje nahrávat více souborů najednou. Údaje, které se opakují, vyplníte jen jednou, a hlavně nemusíte pro každý obrázek opakovat několik technických úkonů.

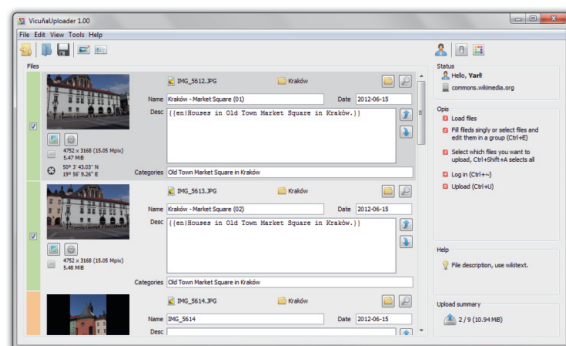
VicuňaUploader má stejné výhody a ještě některé navíc. Velkou výhodou je, že od letošního roku komunikuje

s uživateli v češtině, do které jeho rozhraní přeložili čeští přispěvatelé Wikimedia Commons. Mimo jiné navíc umožňuje uložit rozpracovanou dávku souborů, když jste náhle při práci vyrušeni, a v klidu se k ní vrátit později. Fotografie pak nahrajete právě tehdy, když je všechno nachystané, vyplněné a hotové.

Obě aplikace jsou samozřejmě k dispozici zdarma a mají svůj kód uvolněný pod svobodnou licenci.

Pomocí *Commonistu* bylo zatím na Commons nahráno minimálně 150 tisíc souborů, pomocí *VicuňaUploaderu* nejméně 110 tisíc, ale je pravděpodobné, že ne všechna užití obou nahrávačů byla zaznamenána.

Možná se vám přesto tato čísla mohou zdát malá, vzhledem k celkovému počtu souborů na Commons. To ale přece vůbec neznamená, že *Commonist* a *VicuňaUploader* nejsou užitečné.

A jestli vás o tom aspoň trochu přesvědčil i tento článek, může počet jimi nahraných souborů třeba už od zítřka zase růst, ne?

Logo:

Planemad, Isara: Sváteční logo Wikidat k 1. narozeninám. CC-BY-SA. Užívá prvek loga Wikidata, který je vlastnictvím nadace Wikimedia Foundation. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wikidata_candle_wordmark.svg

Obrázek:

Screenshot *VicuňaUploaderu*. GNU General Public License (viz <http://www.gnu.org/copyleft/gpl-3.0.html>). http://commons.wikimedia.org/wiki/File:VicunaUploader_screenshot_01.png

Wiki miluje památky 2013

Na světě je zhruba 200 států. Podle tohoto údaje už soutěž Wiki miluje památky probíhá na čtvrtině planety. Letos se do ní zapojilo celkem 51 zemí.

V devatenácti z nich zažila svou premiéru a šlo přitom o země navzájem velmi rozdílné. Na jedné straně nejlidnatější Čína (pořízeny „jen“ necelé

americké Wiki miluje umění. V České republice, stejně jako na Slovensku, se konala poprvé loni.

Letos byl ohlas účastníků v Česku nižší, což pořadatelé ze sdružení Wikimedia Česká republika připisují několika konkurenčním letošním soutěžím s podobnou tematikou. Přesto bylo přihlášeno 6426 fotografií nejrůznější úrovně.

I když velmi mnoho z nich mělo nízkou technickou úroveň, porota mohla volit z několika set nejlepších, poslední výběr pak proběhl při setkání poroty ze čtyřiceti elitních kousků. Přehled laureátů i s ukázkami najdete na následující dvoustraně.

Jaroslav Zastoupil, jeden z pořadatelů poroty, si povšiml, že výběr fotografovaných objektů je poněkud jednotvárný. „*Stále se objevuje hodně fotografií těch nejznámějších památek.*“ Na dokumentaci marně čeká celá řada méně populárních památek, zejména moderních a technických. Porota

by uvítala také větší zaměření na interiéry a na detaily plastické nebo malířské výzdoby.

Když se ale vrátíme do světa, je pohled na počet fotografií uvolněných pod svobodnou licencí přímo omračující. Skoro 372 tisíc kusů, z nichž budou vybráni celkoví vítězové. Snad se mezi nimi české památky neztratí.

A i kdyby snad zapadly, jistě nezapadnou v článcích na Wikipedii, stejně jako další velká porce odvedené práce. Velkým vedlejším přínosem letošního ročníku bylo doplnění seznamů památek na Wikipedii, doplnění souřadnic, upřesnění popisů, tvorba interaktivních map a další a další. „*Tato práce přesáhla rámec vlastní soutěže a přispěla ke značnému vylepšení článků o památkách na Wikipedii,*“ uzavírá Zastoupil bez zaváhání.

tři tisíce fotografií), na druhé válkou zmítaná Sýrie, z níž přitom dorazily některé pozoruhodné záběry. A pak také kontinent, na kterém žije nejméně lidí vůbec: 22 fotografií zaslali autoři až ze zmrzlé Antarktidy.

Na pozoruhodné snímky upozornili pořadatelé na Ukrajině, kde byly přihlášeny i záběry několika objektů, které už neexistují.

O historii soutěže Wiki miluje památky jsme psali podrobněji loni na podzim. Připomeňme, že vznikla v roce 2010 v Nizozemsku podle vzoru

Památný kříž na antarktickém Hut Pointu. Vybudován 1904 na památku zahynulého výzkumníka George Vince.

Núrie v syrském Hamá. 17 dávných vodních kol (núrii) je světovým dědictvím UNESCO.

Logo

Lusitana, Aktron: České logo Wiki Loves Monuments. CC-BY-SA. <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:WlM-cs.svg>

Fotografie

S.Tarasenko: Kříž na Hut Pointu. CC-BY-SA. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:George_Vince's_Cross.jpg

Sheam K: Nawaeer Hamah. CC-BY-SA. <http://bit.ly/1ccbNzQ> (zkrácené url kvůli arabským znakům v původním)

Laureáti 2. ročníku českého kola

**Bazilika Navštívení Panny Marie
na Svatém Kopečku u Olomouce**

**Františkánský klášter s kostelem
Čtrnácti svatých Pomocníků v Kadani**

Větrný mlýn ve Staré Vsi u Bílovce

**Sv. Jan Nepomucký
ve Zdislavicích**

**Orlí kašna
na Pražském hradě**

fotosoutěže Wiki miluje památky

Postupují do mezinárodního finále:

1. Tom Hanek (*Bazilika na Svatém Kopečku*)
2. Pavel Kinšt (*Františkánský kostel Kadaň*)
3. Kankovaa (*Větrný mlýn ve Staré Vsi u Bílovce*)
4. Zdeněk Fiedler (*Zbraslavský klášter*)
5. Kankovaa (*Starý a Nový zámek, Studénka*)
6. Czcharlie (*Zámek Hluboká*)
7. Kankovaa (*Kostel sv. Ignáce, Malenovice*)
8. Pavel Kinšt (*Hrad Loket v noci*)
9. Vít Švajcar (*sv. J. Nepomucký, Zdislavice u Vlašimi*)
10. Ondřej Kořínek (*Orlí kašna, Pražský hrad*)

Bez postupu do mezinárodního finále:

11. Petr Kinšt (*Kostel sv. Václava, Kálek*)
12. Kralpilot (*Zámek Hluboká*)
13. Václav Hájek (*K. Očišťování P. Marie, Dub n. Mor.*)
14. Lucie Krotilova (*Hrad a zámek Bečov n. Teplou*)
15. Václav Marcián (*Hrad a město Loket*)
16. Zdeněk Fiedler (*Zámek Rájec nad Svitavou*)
17. Stehule (*Trojský zámek, Praha*)
18. Miloslav Rejha (*Zámek Jilemnice*)
19. Petr Kinšt (*Kaple se zvonem, Stánky*)

Zvláštní cena Slezského zemského muzea:

Kankovaa (*Starý a Nový zámek, Studénka*)
Kamil Vašínska (*Zámek, Bolatice*)
Václav Marcián (*Zřícenina Fulštejn u Bohušova*)

Patroni soutěže

Partneři soutěže

Pořadatelé 2. ročníku českého kola Wiki miluje památky děkují všem účastníkům, porotcům, dobrovolníkům i partnerům, kteří přispěli k úspěchu soutěže.

Více informací o soutěži
Wiki miluje památky najdete
na adrese:

www.wikimilujepamatky.cz

Tom Hanek: Bazilika Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku. CC-BY-SA. <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:IGP6236-41-PSP-nobranh.jpg>
Pavel Kinšt: Františkánský klášter v Kadani. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Františkánský_kláster_v_Kadani.jpg
Kankovaa: Větrný mlýn ve Staré Vsi. Výřez. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Stará_Ves_I-133000.jpg
Ondřej Kořínek: Orlí kašna na 3. nádvoří Pražského hradu. CC-BY-SA. [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pražský_hrad_\(5\).jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pražský_hrad_(5).jpg)
Vít Švajcar: Dobré světlo.com: Socha sv. Jana Nepomuckého, Zdislavice. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:I20927_Zdislavice_pamatky_019.JPG

Na Wikipedii napomáháme k finanční gramotnosti

Již od roku 2009 se Wikimedia Česká republika a její partneři snaží přispívat k tomu, aby také články o ekonomických a finančních tématech měly na Wikipedii vyšší úroveň. Loni a letos to bylo díky soutěžím ke Dni finanční gramotnosti.

Letos bylo na začátku soutěže vysláno 25 na Wikipedii zanedbaných témat, neboli 25 článků k založení nebo vylepšení. Cenami byly poukazy na nákup knih a dárkové balíčky spoluorganizátora, společnosti Partners Financial Services. Na zlepšování článků byla určena dvou-

měsíční lhůta od září do začátku listopadu.

Zájem o soutěž byl letos slabší a jakoby odpovídal nechuti věnovat se těmto tématům i obecně, s kterou chtějí právě podobné soutěže Wikipedii pomoci. Komise složená ze zástupců Wikimedia ČR, odborného poradce Oldřicha Šoby (Mendelova univerzita) a zástupce společnosti Partners vy-

brala nakonec k ocenění tři články, a to: *Embosovaná platební karta*, *Pojistný podvod* a *Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla*. Výherci byli pozváni na předávání cen na Wikikonferenci.

Wikimania v Hong Kongu byla bezchybná

Už podeváté se wikipedisté z celého světa sjeli na své největší každoroční setkání – na Wikimanii. Uskutečnila se tentokrát v Hong Kongu. Tři stovky dobrovolníků se staraly o zhruba tisícovku návštěvníků a z nich mnozí si odnesli jako hlavní dojem, že nejdůležitějším tématem byla budoucnost. A vedle toho také pocit, že letošní Wikimania byla prakticky bezchybná.

Z celé dlouhé řady vystoupení jako tradičně vyčnívala tři. Úvodní prezentaci měl Makoto Okamoto, který patří mezi zakladatele a mezi 300 editorů japonského projektu *saveMLAK*. Jeho cílem bylo pomoci muzeím, knihovnám, archivům a komunitním centrům, tzv. kominkanům, k jejich obnově po zemětřesení v roce 2011. *SaveMLAK* není součástí rodiny Wikimedia, ale funguje na podobném principu a jeho hlavním výstupem je speciální wiki.

Jednomu příkladu ukázala, jak moc může zlepšení techniky pomoci k získávání dalších editorů. Jen přepracováním a zpřehledněním přihlašovací stránky pro nové editory se zvýšil počet registrací, a to o celou desetinu.

O úspěch Wikimanie se zasloužil rekordní počet dobrovolníků.

Příští, jubilejní desátá Wikimania se uskuteční opět blíž k českým wikipedistům. Uspořádá ji v srpnu příštího roku Londýn.

Těžko vybrat z jednotlivých řadových prezentací, vždyť jich bylo během tří dní skoro 130. Většinu z nich najdete uchovanou na webech Wikimanie, na *Wikimedia Meta* nebo na *Wikimedia Commons*.

Nezvykle daleko od Wikipedie tentokrát zaměřil pozornost její zakladatel Jimmy Wales. Na pozadí případu Edwarda Snowdena a jeho informací o sledování mnoha obyčejných lidí tajnými službami apeloval na další rozvoj v oblasti věrohodné žurnalistiky. Novináře vyzval, aby šli pozorněji po podobných kauzách – a aby se ještě víc inspirovali na Wikipedii v její zásadě ověřitelnosti a nepublikovali nepodložené, bulvární informace.

Naopak odcházející ředitelka nadace Wikimedia Sue Gardnerová se věnovala hlavně Wikipedii a jejím sesterským projektům. Hodně se zaměřila na další technický rozvoj. Připomněla nový *Visual Editor*, o kterém si můžete přečíst víc na stranách 4 a 5 našeho čísla, a na

Fotografie:

HK Arun: Organizační tým a dobrovolníci Wikimanie 2013. CC-BY-SA.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wikimania_Hong_Kong_2013_Organizing_team_and_volunteers.jpg

N. Carranti: Sue Gardnerová na ramenou Jana-Barta de Vreede. SS-BY-SA.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sue_Gardner_and_Jan-Bart_de_Vreede,_Wikimania_2013.JPG

Logo:

Logo Wikimanie 2013. CC-BY-SA.

Obsahuje loga Wikipedie, Wikimanie a Wikimedia, kterou jsou vlastnictvím Wikimedia Foundation.

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wikimania-2013-logo-final.png>

Na Wikiverzitě se pustili do práce a uklízejí

Wikiverzita je projekt svobodného a otevřeného internetového vzdělávání, který patří do rodiny Wikimedia. Česká Wikiverzita byla založena před pěti lety, ale zatím byla spíš v ústraní. Teď se zase probouzí k životu, aby byla pro návštěvníky přehlednější a tím snad i lákavější k zapojení.

Na všechno jako správce dohlíží i Michal Horák. Vysvětluje, že na Wikiverzitě pro příchozí chyběla dostatečná nápověda, jednotlivé části projektů neměly popisky a nebylo tak snadné se v nich zorientovat.

„Postupně doplňujeme chybějící pravidla a nápovědu, snažíme se dosavadní obsah lépe třídit a popisovat, a to opravdu neoperspektivně odstraňovat. Zkrátka vytvořit lepší prostředí pro

vzdělávací a výzkumnou práci, které má Wikiverzita sloužit,“ říká.

A jak takový úklid vypadá v praxi? Není tak jednoduchý. Wikiverzitu totiž její uživatelé chápou především jako učebnu a laboratoř – a takové pracovní prostředí nemůže nikdy působit oním uhlazeným dojmem Wikipedie.

Při úklidu navíc nechtějí vyhodit to, co má třeba svou prozatím skrytou hodnotu a ještě může být užitečné. „Balast“ nemusí být jen věc k vyhození, nýbrž také věc špatně umístěná. Spousta domnělého balastu jsou vlastně užitečné materiály pro

vzdělávací účely, pokud se přehledně uspořádají a formálně dotáhnou k určitému standardu,“ popisuje Horák.

neoficiální logo správců Wikiverzity se k tomuto článku báječně hodí

A jak dlouho to bude trvat? Jelikož nejde jen o mechanickou práci, ale vlastně o citlivý sociální proces vytváření nové funkční komunity, potřebuje to svůj čas. Horák doufá, že už během tohoto školního roku bude hotovo a v červnu 2014 bude Wikiverzita k dispozici s kompletní nápovědou, s jasně danou strukturou projektů a s přehlednými pravidly vytváření a udržování obsahu.

Dvě setkání u východních sousedů

Dvakrát členové Wikimedia Česká republika letos vyrazili na zkušenou. Setkání s užitečným programem se konala v Maďarsku a na Slovensku.

V Budapešti proběhla v červnu akce zaměřená na designování a hodnocení projektů. Celá polovina programu byla zaměřena na získávání dat, aby bylo hodnocení úspěšnosti něčím podložené. Z Wikimedia ČR dorazil jeden vyslanec věnující se projektu *Studenti píší Wikipedii*, a tak se sou-

středil na své téma, tedy na vzdělávací programy.

Ve slovenské Modře se v listopadu setkaly pobočky ze Střední a Východní Evropy. Na Slovensku je pobočka ve fázi přípravy na oficiální uznání. Už ale uspořádala dvě soutěže, chystá proplácení cestovních nákladů a bude skenovat knihy. Setkání poboček, ve kterém nechyběl i poučný blok *Co raději nezkoušejte*, dopadlo dobře, byť bylo komornější než loni v Bělehradě.

Sdružení Wikimedia Česká republika je nezisková organizace, která děkuje svým partnerům za podporu své činnosti.

COUNSEL
Koutná & Slušná
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ V.O.S.

Obrázky:

Cyrax Cyborg: Wikiversity administrator. Logo je majetkem nadace Wikimedia Foundation. Viz http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wikiversity_Administrator-2000px.png

Limojoe: Setkání wikipedistů ze střední a východní Evropy v Modře. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wmcee_2013_Modra_01.JPG

Ze setkání wikipedistů ve slovenské Modře

Wikimedia ví (skoro) všechno ...o fotografii a fotografování

Fotografie je proces získávání a uchování obrazu za pomoci specifických reakcí na světlo, a také výsledek tohoto procesu. Tuhle definici uvádí českojazyčná Wikipedie, která stejně jako její sesterské projekty nabízí k fotografiím a fotografování spoustu dalších informací a poznatků. A protože o fotkách dnes hodně píšeme i my, pátráme dál.

Jedna z nejslavnějších fotografií vůbec:
Buzz Aldrin na Měsíci

Dovíte se třeba, že pojem fotografie poprvé použil nejspíš John Herschel v roce 1839. Na Wikizdrojích tuto jeho konkrétní přednášku nemáme ani v angličtině, ale v angličtině najdete na Wikizdrojích třeba článek o barevné fotografii z časopisu *Popular Science Monthly* už z roku 1894.

Na českých Wikizdrojích se pro změnu nachází článek nazvaný *Fotografie momentní*. Nenapadlo by vás ale asi, kdo ho v roce 1886 do časopisu *Lumír* napsal. Byl to spisovatel a básník Josef Václav Sládek.

Myslíte si, že termín fotografie by pochopili v každém jazyce? No, možná pochopili, ale pochopili byste vy, že je řeč o fotografii, když Finové řeknou *valokuva* a Litevci *nuotrauka*? To jsme našli na Wikislovníku...

Na Wikipedii jsou i články o slavných fotografech a na Wikicitátech najdete i jejich slavná slova. Třeba Edward Weston řekl: „*Fotografie je pro amatéra rekreace, pro profesionála je to práce a také těžká práce, bez ohledu na to, jak by mohla být příjemná.*“

Nejvíce se o fotografiích dovíte samozřejmě z fotografií samotných – a těch jsou doslova miliony na *Wikimedia Commons*. Okolo vidíte aspoň dvě slavné ukázky.

Niépcova heliografie (1825)

Nejstarší dochovanou fotografii pořídil už v roce 1825 francouzský vynálezce Nicéphore Niépce. Je to vlastně kamerou obscurou sejmutá reprodukce starší rytiny.

Na české Wikiverzitě kdysi vznikl projekt, jehož účastníci se vzájemným komentováním svých i cizích snímků chtěli zlepšit ve vlastním fotografování. Už nepokračuje, zato pokračují fotografické workshopy, které pořádá Wikimedia Česká republika. Takle informace sem vlastně patří také.

A pozor i na článek na české Wikipedii, který se jmenuje *Právní regulace fotografování*. Protože, jak víte, neznalost zákona neomlouvá.

Fotografie:

N. Niépce: heliografická reprodukce muže s koněm z roku 1825. Public domain
N. Armstrong (NASA): Astronaut B. Aldrin na Měsíci. Public domain

Kvíz o osobnostech Wikipedie

1. Přezdívka zakladatele Wikipedie Jimmyho Walese zní:

- a) Bimbo
- b) Bingo
- c) Jimbo
- d) Dingo

2. Sue Gardnerová vykonávala od roku 2007 v nadaci Wikimedia vykonávala jednu funkci. Byla:

- a) výkonnou ředitelkou
- b) ředitelkou komunikace

c) univerzitní ambasádorkou
d) ombudsmankou

3. Jeden z prvních vývojářů *MediaWiki* Magnus Manske je povoláním

- a) programátor
- b) systémový inženýr
- c) ekonom
- d) biochemik

4. Český profesor filosofie, který se otevřeně věnuje editování Wikipedie, se jmenuje:

- a) Otakar Hostinský
- b) Václav Bělohradský
- c) Petr Vopěnka
- d) Jan Sokol

5. Jakému jazyku se věnuje zakladatel české Wikipedie Miroslav Machovec?

- a) nahuatlu
- b) esperantu
- c) hantecu
- d) sanskrtu

Správné odpovědi najdete na str. 2.

Utajená Wikipedie v roce 2022

Esej Skrytá Wikipedie napsal německý wikipedista Dirk Franke původně pro svůj web a později ho prezentoval na Wikimanii. Přinášíme jeho zkrácenou podobu.

Když občas mluvím s wikipedisty, snažím se vypadat staře a moudře. Mluvím o době, kdy ji nepsal skoro nikdo a kdy běžela na jediném serveru.

Tak moc se od roku 2003 změnilo. Když teď mluvím o Wikipedii, lidé vědí, o čem je řeč. Ale jaká bude třeba v roce 2022? Proč nezkusit hádat...?

Neznámá Wikipedie

Dobrá zpráva: Wikipedie bude stále existovat. Špatná zpráva: Skoro nikdo o ní nebude vědět. Díky rozvoji sémantických wiki, *Wikidat*, mobilních aplikací atd. už téměř nikdo nebude chodit na její web. Skrz mnoho nablýskaných nástrojů každý dostane z Wikipedie informace, aniž by věděl, co je Wikipedie, a ty nudné věci kolem.

Obsah jí dodávají partneři a zpracovávají stroje. Lidé ho šitkují, hodnotí a „lajkují“. Pracné psaní textů je už jen jednou z možností a je populární zejména mezi vzdělanými uživateli. Je k němu ale třeba získat autorizovaný přístup: Je to totiž ve skutečnosti jediný způsob, jak lidé můžou něco rozbít. Editují jen studenti a absolventi vysokých škol.

Ostatním stačí, že konzumují obsah.

Už není vidět

Pamatujete staré weby se spoustou nepřilíh dobrých textů, s několika málo obrázky a složitým vyhledáváním? To už není pravda. Váš telefon, noviny, auto i dům přinášejí informace, které potřebujete. Lednička ještě mléko sama nenakoupí, ale poví vám sama, co potřebujete vyřídít a vědět.

Takové aplikace vyvíjela i nadace Wikimedia. Snažila se zapojit i komu-

nit, ale všichni se příliš zaměřili na to, aby uchovali Wikipedii, jaká byla. A tak závod vyhrála dravější a efektivnější konkurence. Wikipedie se ztratila za *Wolfram Alphou*, *Googlem* a *Wikiweibo* i před dárce a její účty začaly platit tyto firmy. Za to stály zejména o snadno přístupný obsah.

Teď v roce 2022 web Wikipedie stále existuje. Díky změnám v komunitě má lepší texty než dřív, ale zajímají jen toho, kdo se chce ponořit hlouběji – a těch je málo.

Už se nepíše

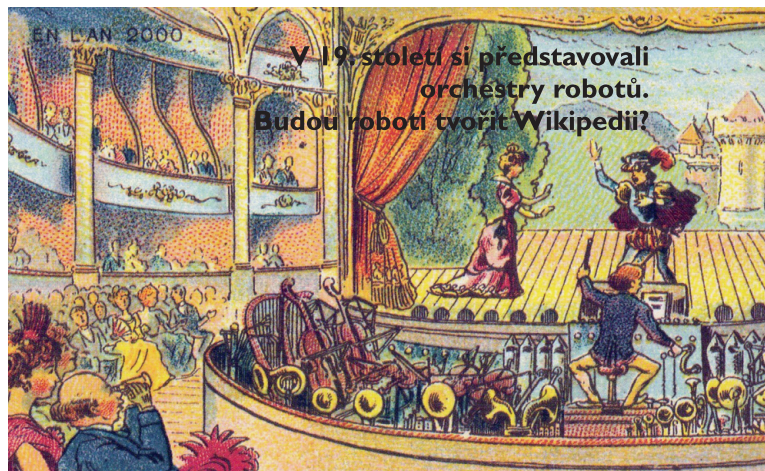
V roce 2015 nadace rozhodla, že nechá komunitu komunitou a soustředila se na nové aplikace pro editování obsahu. Jen ať jsou jednoduché pro nováčky. První aplikací pro bezpečné editování byla ta pro *Wiki miluje památky*. Vyfotografujte starou budovu, zadejte GPS – a nechte aplikaci, ať najde, o jaký dům jde, a všechno ostatní.

Vznikly aplikace na další vylepšování algoritmů Wikipedie. Lidé mohli jednoduchými testy nebo kvízy hodnotit kvalitu nebo pravdivost textu. Najednou kdokoli mohl zase přispívat do Wikipedie a to se znovu stalo koníčkem. Znalostí stačilo tak málo, jako potřebujete k rozhodnutí, jestli se vám obrázek líbí, nebo nelíbí.

Členové původní komunity zůstali za hradbou hezkých a snadno ovladatelných nástrojů i se svými spory. Většina problematických lidí se přesunula někam jinam, právě jádro encyklopedistů nemělo o hádky zájem.

Nahrává se

Nastal čas galerií, muzeí a archivů. Obsah *Wikizdrojů* a *Wikimedia Com-*

mons se získává plundrováním institucí. Jen tam zajděte a přesvědčte je. Obsah nahrají stroje a lidé se v jednoduchých aplikacích postarají o zbytek.

Integrace institucí s Wikipedií je tak nenásilná, že i ony přebírají jakékoli informace, aniž by si toho mezi jejich vlastním bohatstvím někdo všiml. Na mnoha výstavách se ve skutečnosti prezentuje reorganizovaný obsah Wikipedie.

Několik vyvolených

Takže jaká je Wikipedie v roce 2022? Je snaživá a hodná. Být wikipedistou je čest a získat si tento status není lehké. Lidé, kteří se starají o web Wikipedie jsou vesměs starší, vzdělaní a hodně toho vědí. Je to menší zábava a více všední práce, která je ale efektivnější a klidnější, skrytá uvnitř obřího stroje na vědomosti. Přispěvatelé se neustále učí nové věci. Je to fascinující – a zároveň nudné.

Web Wikipedie má stále význam. Ale jen málokdo ví proč.

Dirk Franke / Southpark

Text:

Dirk Franke: The hidden Wikipedia: a view from 2022. Blog Wikimedia, October 3, 2013. CC-BY. Překlad M. Langer. Zkráceno.

Obrázek:

Jean-Marc Côté: France in 2000 year : Well-trained orchestra. 1899. Public domain

Wikipedie

Wikipedie překročila ve svých 297 jazycích dohromady metu **30 milionů článků**.

Na české Wikipedii byl spuštěn **nový průvodce pro začátečníky**. Krok za krokem vám ukáže, jak se může Wikipedie editovat. Stačí do vyhledávacího okénka na Wikipedii vložit text „*Wikipedie:Průvodce*“. Jeho tvůrci patří do okruhu projektu Studenti píší Wikipedii.

Podle oficiálních říjnových dat, která byla k dispozici těsně před uzávěrkou tohoto čísla, **roste zájem o využívání Wikipedie**, ale mírně klesá počet jejích aktivních tvůrců. V celosvětových číslech jde o skoro 7% meziroční nárůst počtu návštěv a třetinový růst zobrazených stránek, ale o 6 % klesl počet přispěvatelů.

České projekty

S garancí Wikimedia Česká republika začal projekt GLAM zaměřený na **památkový areál Zelená hora**. Jeho centrem je poutní kostel sv. Jana Nepomuckého a je zařazený do seznamu dědictví UNESCO. Připomeňme, že zkratka GLAM znamená sféru organizací, do které spadají galerie, knihovny, archivy a muzea.

V polovině srpna překročil český **Wikislovník 50 tisíc hesel**. Jubilejním slovem, o kterém se čtenáři mohli dovědět, jak se skloňuje a jaké má jazykové vlastnosti, bylo *hausnumero*.

WIKINOVINKY

Wikimedia Commons

Tři **švédské národní muzejní instituce** – Královská zbrojnice, hrad Skokloster a muzeum Hallwyl – uvolnily více než 12 tisíc obrázků dokumentujících památky v jejich sbírkách jako svobodný obsah.

Pro uživatele mobilních zařízení jsou od letoška k dispozici oficiální **mobilní aplikace pro nahrávání fotografií**. Když teď pořídíte snímek třeba svým chytrým telefonem s operačním systémem Android nebo applovským iOS, můžete ho rychle vložit i na Commons.

Cizojazyčné projekty

Zatímco anglické **Wikizdroje** překročily hranici jednoho milionu textových stránek, Wikizdroje v hebrejštině se dostaly přes sto tisíc a slovenské přes jeden tisíc.

Polská Wikipedie přeskočila hranici jednoho milionu článků.

Anglická Wikipedie v krátkém období zablokovala na 250 uživatelských účtů kvůli odhaleným případům **zneužívání k propagaci** firem a výrobků. Autoři těchto článků byli placeni zadavateli a porušovali celou řadu pravidel Wikipedie, počínaje obecnými zásadami o její nezávislosti a konče konkrétními pravidly ohledně konfliktu zájmů nebo zneužívání tzv. loutkových účtů.

Projekt **Wiki-voyage** má nové logo zpodobňující kompas. Ke změně vedla podobnost původně vítězného loga se symbolem Světové obchodní organizace. Změnu

doporučilo právní oddělení nadace Wikimedia. České *Wikicesty* zatím zůstávají v tzv. inkubátoru.

Nadace Wikimedia

Zásadní změny by měly potkat program **financování různých aktivit**. Prostředky nadace rozděluje *Funds dissemination committee* (FDC), který vzal vážně kritiku, že návratnost financovaných projektů je sporná. Tu vyslovila mj. odcházející výkonná ředitelka nadace Sue Gardnerová. Týkala se zejména ambiciózních projektů, o jejichž financování znovu požádaly velké evropské pobočky.

S nadací se loučí také **ředitel komunikace** Jay Walsh. Jeho nástupce bude mít za úkol komunikovat se zástupci médií i dovnitř komunity. Když si představíme džinu, která je za naším bulletinem, ani si nedovedeme představit objem jeho práce...

Wikimedia Česká republika

Novými členy rady sdružení Wikimedia Česká republika se v korespondenčních volbách mezi valnými hromadami stali Vojtěch Dostál a Dominik Matus.

Na projektu **Studenti píší Wikipedii** začala spolupracovat také Fakulta podnikatelská VUT Brno. Výsledkem bylo různě velké vylepšení 35 článků o marketingu, jednoho z nich díky slovenskému studentovi dokonce na slovenské Wikipedii. Poprvé se zapojila také Filosofická fakulta UK v Praze.

Ve spolupráci se společností etnetera zajistila Wikimedia Česká republika znovu **prezentaci Wikipedie v rámci akce 12 pro 12**. Díky tomu byl na ulici Milady Horákové v Praze v říjnu umístěn velký transparent vyzývající k zapojení lidí do tvorby Wikipedie.

Výhled z věže kostela na Zelené hoře.
Pořízeno při návštěvě členů projektu GLAM

Pobočky

Organizace *Amical Wikimedia* obdržela zvláštní **ocenění za přínos rozvoji internetu od katalánské STIC.CAT**. *Amical Wikimedia* není ryzí pobočkou, protože nadace Wikimedia s výjimkou jednotlivých států USA nepodporuje vznik regionálních poboček, přesto jde o jednu z nejaktivnějších organizací podobného typu v celé Evropě.

V Nepálu pobočku zatím ještě nemají, ale tamní skupina *Wikimediáni v Nepálu* začala s projektem podobným českému *Studenti píší Wikipedii*. V jejich případě šlo o třířákový kurs, kterého se v prvním roce zúčastnilo zhruba 150 studentů. Z nich zhruba desetina vydržela do poslední individuální fáze. Za odměnu dostali mj. zvláštní „řidičák na Wikipedii“.

Rada nadace Wikimedia schválila uznání další tzv. pobočky. **Wikimedia Uruguay** je tak celkově čtyřicátou pobočkou a čtvrtou v Jižní Americe (po Venezuele, Argentíně a Chile).

Izraelská pobočka zahájila projekt *WikiAir*. Ve spolupráci s asociací pilotů a vlastníků letadel pořizuje **letecké fotografie nejruznějších měst a míst** v zemi. Jen za několik měsíců je výsledkem více než 1500 snímků.

Wikimedia UK uspořádala zahradní **párty v parku Cambridžské univerzity** v rámci tradičního tzv. májového týdne (pořádaného ve skutečnosti již léta v červnu). Báječná

atmosféra přilákala mezi hosty údajně i jednoho páva. *Wikipedijní společnost Cambridžské univerzity* (CUWPS) existuje od loňského jara.

Německá televize ZDF zaměřila na Wikipedii svůj pořad *Fact Check* vysílaný 16. srpna. Wikimedia Deutschland dohodla před časem působení Tima Moritze Hectora na wikipedijní stáži právě v ZDF.

Technika

Mapy nebo schémata mohou být na Wikipedii uloženy ve **vektorovém formátu SVG**. Od podzimu je možné užívat i parametr, který z jednoho souboru vybere textové údaje právě v jednom zvoleném jazyce. Stačí tak jeden soubor pro všechny potenciální jazyky.

Vývojáři nadace Wikimedia vylepšili systém upozornění, které dostávají uživatelé Wikipedie v reakci na své aktivity a zásahy ostatních. Jednou z jeho funkcí je také **možnost snadno poděkovat** za jakoukoli editaci Wikipedie. Velká většina takových zpráv vzniká automaticky. V září ale bylo zhruba každé třicáté upozornění právě „ručně uděleným“ poděkováním.

Průzkum Wikipedie

9. listopadu se konal první **Research Hackaton**. Lidé na osmi místech čtyř kontinentů se během jednoho dne postupně propojili po internetu, aby se bavili o svých výzkumech Wikipedie a otevřené tvorby a v průběhu jednoho dne zároveň „online“ prováděli další výzkumy.

Ostatní

Australský ministr životního prostředí Greg Hunt podložil svou odpověď na spekulace o vlivu globálních změn klimatu na velké požáry v okolí Sydney tím, co o věci četl na Wikipedii. Přestože wikipedisty jeho důvěra ve Wikipedii potěšila, připojili se spíš ke kritikům podobného přeceňování jejího významu.

Kalifornská univerzita San Francisco (UCSF) bude uznávat studentům medicíny **přispívání na Wikipedii jako započtenou studijní povinnost** (udělovat kredity). Program bude otevřený pro studenty 4. ročníku, kteří obvykle nejvíce absolvují studijní pobyty mimo univerzitu, a tak musejí využívat metody dálkového studia. Přispívání na Wikipedii má podle tvůrců programu pomáhat k tříbení jejich komunikačních dovedností.

Sít škol pro výjimečně nadané děti od 12 do 18 let **v Kazachstánu zavádí Wikipedijní kluby**. V jejich prostředí se studenti snaží aktivně vyhledávat informace v angličtině nebo ruštině a zprostředkovávat je na Wikipedii v kazaštině.

Obrázky:

Game: Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře. CC-BY-SA.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Zdar_Zelena_hora_18.jpg

Limooje: Banner Wikipedie na ulici Milady Horákové, Wikimedia ČR. CC-BY-SA.

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:12mesicupro12neziskovek2.JPG>

S.Timsina: „Řidičáky“. CC-BY-SA.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Graduation_Ceremony1_of_WPEI.JPG

Po třech letech se těžko mluví o nadšení

Třetí předseda Wikimedia Česká republika Michal Reiter hlásí plánovaný odchod. Při této příležitosti a před nalezením jeho nástupce jsme ho požádali o rozhovor.

Proč končíš? A proč teď, když mandát máš do roku 2015?

Přemýšlím o tom vlastně rok. Po třech letech se už těžko mluví o nadšení, spíš o únavě, která bohužel souvisí i s nalomeným zdravím v posledním roce. Myslel jsem si dříve, že budu snad nositelem nějakých vznesenějších myšlenek, jako při nástupu do funkce. Ale postupem času se ze mne stal spíše technokrat, navíc ve vleku různých grantových reportů. Druhou věcí je, že za ty roky se přeci jen i změnila struktura mého volného času a také jeho cena.

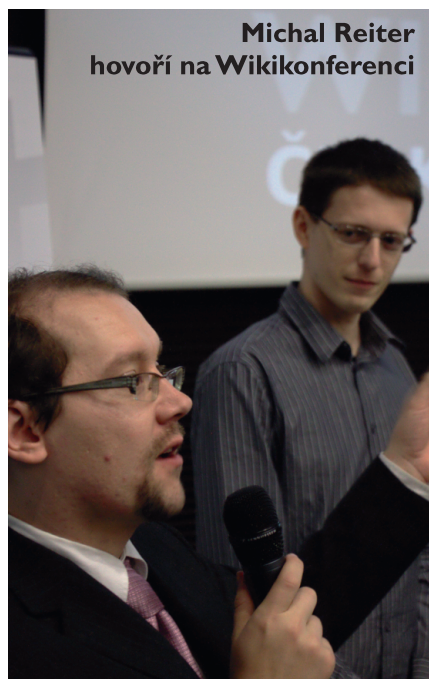
Při poslední valné hromadě jsem do dalšího roku šel s tím, že musíme ideálně zachovat kontinuitu a „vychovat si“ nástupce, což je snad na dobré cestě. Na druhou stranu, pokud bychom někdy v budoucnu najeli na německý model managementu, nebo měli aspoň sekretáře, který by ulevil radě v zátěži, mohl bych o pokračování uvažovat, pokud by v pobočce byla optávka.

V jakém stavu předáš sdružení svému nástupci?

Pobočka je, zdá se, v dobré kondici. Podařilo se zúročit dřívější vklad – Mediagrant a Grant na podporu Wikipedie a její promování, které jsme podělili od rady Petra Nováka. Teď se jeví, že snad dosáhneme na další granty včetně nového na budoucí sídlo, což by mohl být jistý druh zpětné vazby, že se nám věci podařily, když nám dává nadace zelenou pro jejich pokračování.

O předsedovi rozhodne valná hromada. Víš o nějakých kandidátech?

Jména mne napadají. Jednalo by se o lidi se silným tahem na branku a záplem pro věc. Nemohu však mluvit za ně, co se týče ochoty si na sebe naložit zatím povinnou administrativní zátěž. Ale je možné, že si lépe zorganizují práci rady, delegují efektivněji práci na druhé či se jim dokonce podaří dotáhnout do konce plán na profesionalizaci pobočky.

Na co se musí nový předseda nejvíc připravit? Co ho čeká?

Například na jistou odpovědnost před úřady. V nejbližší době dojde zřejmě k formálním změnám v pobočce v důsledku platnosti nového občanského zákoníku, předpokládané změně sídla pobočky a obhospodařování více grantů. A taky by možná měl mít pořádný tarif, čeká ho hodně telefonátů.

Wikipedisty mimo pobočku spíš než předseda zajímá celá pobočka. O co se nejvíc stará, v čem je pro Wikipedii důležitá?

Pobočka je pro českou Wikipedii důležitá v možnostech finanční podpory fotografických projektů, bez nichž by

zdokumentování mnoha míst bylo skoro bez šance. Na druhou stranu někomu může být bližší kabát než košile a nic mu nebrání požádat o grant přímo nadací. Pro příští rok se chystá řada novinek, uvidíme, zda se nám podaří zapojit více studentů na univerzitách a přivést na Wikipedii seniory.

A čím mohou pobočky pomoci lidé zvenčí? Co by teď nejvíc pobočka potřebovala z toho, co nezvládne sama?

Pobočka by měla umět lépe pracovat s komunitou, není rozhodně nutno, aby každý aktivnější wikipedista byl pohlčen pobočkou. Navíc pobočka má stále ještě regionální charakter – středobodem pořád zůstává Praha a Brno, v dalších městech necháváme stopu jen virtuální, i když by mne kolegové z GLAMu patrně propleskli za tuto prostořekost. Směřuji tedy k tomu, že mimo velká města se nám každá ručka hodí.

Co se ti jako předsedovi za ty tři roky nejvíc povedlo?

V pobočce vystupuji i v jiných rolích než jen v té jediné, o níž se tu bavíme, takže se mi těžko něco přičítá pouze na vrub předsednictví. Za relativně slušný úspěch považuji, že i mou zásluhou máme pravidelné srazy v Praze, že se podařilo nastartovat setkávání brněnské komunity a že snad do valné hromady budeme mít důstojné sídlo.

Děkujeme za rozhovor.

J. Groh:Wikikonference 2011 v NTK. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wikikonference,_16.jpg

Fotografie na titulní straně:

Czcharlie: Zámek Hluboká. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Zámek_hluboká.jpg

Ringo Chan: Dvě fotografie z Wikimanie. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wikimania_2013_by_Ringo_Chan_25.jpg a http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wikimania_2013_by_Ringo_Chan_112.jpg

Humanrobo: Humanoidní robot Topio. CC-BY-SA. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:TOPIO_3.JPG